

L'Associació Vilassanesa d'Activitats de Lleure (AVAL)

AVAL

L'AVAL, L'Associació Vilassanesa d'Activitats de Lleure, és una entitat creada per a la promoció de la cultura i les tradicions de casa nostra i fou fundada el 1994. Per entendre una mica la seva creació, hauríem d'explicar la història dels Nans. Els primers capgrossos es varen construir ara farà 70 anys, d'ells tenim poques fotos.

Per diverses circumstàncies, varen quedar oblidats en el pàrquing-magatzem que hi havia sota de l'antic mercat municipal. Un bon dia, aquestes figures varen ser rescatades i restaurades per un grup de joves amb ganes de potenciar actes culturals. Això passava l'any 83-84 on, després de restaurar-se els caps, es varen posar en marxa un seguit d'iniciatives, com la penjada de l'ase o el corre com puguis.

A finals d'aquesta dècada els nans van quedar de nou arraconats, aquesta vegada en una sala de l'Ateneu. Per sort, aquest aparcament va durar poc temps.

A mitjans dels 90, un grup d'amics de la nostra població recuperen les figures i restauren els caps, amb un gran esforç per part de les famílies que hi participen. Es crea la colla dels Ssstrèpits amb un grapat de tabals portats de la població de Calanda i es construeix la figura de L'Especiosa, la gegantona del grup.

La gran feina feta per aquestes persones buscant col·laboracions per les escoles i posant paradetes per recollir fons, va fer que en poc temps l'entitat disposés d'un grup de flabiols, una colla de nans amb balls propis i els recursos suficients per fer la figura del Drac, en Cremavila, i per fer els dos gegants: La Lucia i en Pigat.

Com deia al començament, un dels motius d'aquesta entitat és promoure activitats culturals; amb aquesta intenció, l'entitat està dividida en colles amb la finalitat de desenvolupar vessants diferents de la nostra cultura. Tenim una colla gegantera integrada pels dos gegants, la gegantona i els dotze nans, una colla de diables i les seves figures, uns grallers i una gran colla de percussió.

La nostra activitat es centra bàsicament en la participació d'actes en la nostra vila. Un dels plats forts és la Festa Major de Vilassar de Mar, on totes les colles participen activament en molts dels actes, com el Pregó, la Penjada de l'Ase i l'arribada de la Flama, la trobada de Gegants, el Correfoc, les matinades i despertades de Sant Joan, l'Arribada del Sant Ramon i la figura del Gegant des d'ultramar. Però també es participa en actes com Sant Jordi, el Correllengua, l'Ofrena Floral de la Diada, l'Enterrament de la Sardina, la Cavalcada de Reis o la Fira de Titelles que organitza el Firobi. La participació al llarg de l'any és intensa i en moltes ocasions relacionada amb altres entitats del poble, ja que l'AVAL no està tancada als seus actes sinó que participa obertament en col·laboració amb un munt d'entitats, sempre amb aquest ànim de fomentar actes culturals, com la Tropa Teatre, El Firobi, El Bricbarca, per citar-ne alguns. Però també participa en actes fora del nostre municipi, a vegades per sol·licitud d'altres colles, per demanda d'algun ajuntament o per intercanvis culturals. En aquest aspecte, cal destacar els intercanvis amb el poble de Daimiel, amb qui estem agermanats, participació en concursos de percussió arreu de Catalunya, sortides dels geganters i els seus músics arreu de Catalunya, a França o a la resta d'Espanya, per poder fer intercanvis i poder portar colles geganteres al nostre poble, o sortides del diables a poblacions com Boiro (Galícia).

Per acabar, recordar que la nostra entitat està oberta a tothom, que sempre tenim les portes obertes a aquelles persones que tinguin inquietuds.

Vicenç Gómez i Prats
President de l'AVAL

MANSUETS DE FOC

Història

Dins l'AVAL va sortir un grup de gent que tenia ganes de muntar una bèstia de foc. Engrescant-se a fer la bèstia, es va pensar a crear també una colla de diables.

En Jordi Masferrer i en Quin Sambola van ser els encarregats de dissenyar i construir el drac.

Durant l'any 1998 es va iniciar la formació de la bèstia i tot un seguit de classes, tant teòriques com pràctiques, per a la gent que volien ser diables. Els encarregats d'exercir com a formadors van ser els Diabòlics Anònims (Diables de Vilassar de Dalt), els quals serien els padrins dels futurs Mansuets de foc.

Després d'uns mesos de molta feina, el 13 de setembre de 1998 es va inaugurar la figura i la colla de diables, que fins al moment no tenien nom. Els diables eren coneguts com a Diables de Vilassar de Mar.

Uns mesos més tard, es va fer un concurs entre les escoles de Vilassar per tal que els nens del poble escollissin el nom de la nova bèstia de foc. Van arribar moltes propostes, acompanyades de molts dibuixos. Finalment, després de molt pensar, es va decidir el nom de Cremavila, essent el que s'ha quedat per a la bèstia.

Un any després, un membre de la colla de diables va proposar canviar el nom de Diables de Vilassar de Mar pel de Mansuets de foc, fent menció a un dels màrtirs de Vilassar.

Els diables van participar a correfocs fora de Catalunya (en diverses ocasions a Pontevedra i en una altra a Boiro, així com a Daimiel, poble agermanat).

La colla dels Mansuets de foc ha canviat la vestimenta en tres ocasions al llarg de la seva història, essent originàriament separada per als portadors del drac (verda) i els diables (vermella). Des de la nova creació, tots els membres de la colla han portat el mateix vestit.

Construcció d'una nova figura

Portant un temps ja en marxa, la colla dels Mansuets va tenir la idea de crear una nova figura, una figura de foc que fos utilitzada per representar l'auca del poble. En proposar-ho a l'AVALL, no es va negar l'oportunitat de crear un ase per tal de representar la penjada de l'ase. Aquest cop però, la figura va ser feta per encàrrec. El seu constructor va ser el senyor Mojals.

Aquell mateix any es va fer el bateig de l'ase, el qual es va anomenar Innocenci, també amb honor d'un sant màrtir del poble. Es va fer coincidir amb la trobada de bestiar organitzada cada dos

anys des de la creació de la colla. El padrí de l'ase va ser el drac de Mataró. A partir d'aleshores i fins al moment, l'Innocenci ha participat en cada Festa Major, inaugurant la sortida amb la seva penjada i restant al campanar fins a l'últim dia de la festa.

Actes on participa la colla de diables i les seves figures de foc

- La colla participa en diferents correfocs i aquelarres, tant del poble com d'altres localitats on és convidada.

- La participació principal del drac és per a la representació de la llegenda de Sant Jordi, així com el correfoc de Festa Major i les trobades de bestiar.

- L'ase Innocenci surt per la Festa Major i la trobada de bestiar, així com en les localitats on es demana la seva presència.

- Els diables també participen a la cavalcada de Reis, essent els encarregats de repartir el carbó. Estan presents al Correllengua del poble, així com també participen, amb diferents entitats, en diversos actes de Vilassar de Mar (Firobi, Burriac Atac!, ...).

- Actualment, la colla està muntant la Trobada de Bestiar i la Primera Fira del Foc.

Laia Tomàs
Cap de colla Mansuets de Foc

COLLA DE GRALLERS

La colla «Sons» de l'AVAL estava formada en l'origen per grallers i flabiolaires. En l'actualitat, la formen una desena de grallers i timbalers que acompanyen el Pigat, la Lucia i tota la colla de gegants i nans per les seves sortides arreu de Catalunya. Va ser a finals de 2009 que tots aquests músics van prendre el nom de «Sons» i es va dissenyar un logotip que, brodat a l'esquena de les seves camises, els identifica allà on van.

A més de tot el repertori de cercavila, també interpreten les cançons que han estat compostes especialment per a algunes figures de l'AVAL, com la Gegantona Especiosa i el Drac Cremavila.

La col·laboració amb els gegants suposa un bon grapat de sortides durant l'any, però, a més, també participen activament en diferents actes de la Festa Major de Vilassar de Mar: l'audició de gralla prèvia a la cercavila, les matinades, el ball de la Pubilleta, la despenjada de l'Ase Innocenci...

Per preparar el repertori que fa falta per a aquests compromisos, s'assaja un cop per setmana al local de l'AVAL on, a part d'enfortir els llavis i fer refilar gralles i timbals, també es gaudeix d'una bona estona de música tradicional.

La colla Sons és una colla jove i amb moltes ganes d'aprendre. En els últims anys, l'afició per la gralla ha fet que el seu nombre de membres hagi augmentat i que resti oberta a totes les vilassarenques i vilassarencs que comparteixen la passió per la gralla.

Alba Colet
Cap de Colla SONS

COLLA DE GEGANTS I NANS

L'AVAL va néixer l'any 1994, quan un grup de persones inicien un projecte de futur, per tal de disposar a Vilassar de Mar d'un conjunt d'activitats relacionades amb la cultura popular tradicional catalana i actes de carrer.

L'objectiu principal de l'associació és l'atenció a les persones i llur integració i realització dins els grups de l'AVAL, fent de la diversitat un material preciós i potenciant el treball en equip, per tal de realitzar qualsevol de les activitats relacionades amb les nostres tradicions.

Les primeres activitats es van iniciar quan es van recuperar sis nans que dormien en un magatzem municipal i es van restaurar, els noms dels quals són Xin Xan Xon, Turcan, Mustafà, Alí, Pallasso, Gepetto i Colometa.

Més tard, es van estrenar en S'Esteve i la Senyora Emília, que

van ser construïts per gent de la colla, a la vegada que s'estrenaven balls propis, com el *Ball de la Barca*, recuperat de la tradició marinera del nostre poble i el Ball dels mocadors, interpretat amb flabiol i tamborí.

L'any 1996 s'estrenen el Nen i el Botiguer i, finalment, el 24 de juny de 2002, dos nous nans, el Pescador i en Mansuet, entren a formar part de la colla, en commemoració del cinquè aniversari de l'estrena dels gegants Pigat i Lucia.

L'any 1998 s'estrenen els gegants Pigat i Lucia, dos personatges que formen part de la història de la jove població de Vilassar de Mar.

El Pigat era el senyor Pere Mas Roig, capità mariner, viatger i que representava un viu exponent del tràfic de mercaderies entre el nostre país i les Amèriques, i que en un dels seus viatges es va enamorar de la filla d'un virrei, emportant-se la seva promesa amagada en la vela del vaixell per la no aprovació del virrei a aquest amor.

Tenen com a ball propi una havanera, *El ball d'en Pigat*.

L'any 1996 va ser estrenada la gegantona l'Espesiosa, la història es remunta als anys 45-50 a Vilassar de Mar, quan va arribar el clavell per ser cultivat a les terres del poble.

Fins aleshores, Vilassar de Mar era un poble de pescadors, però a partir de l'arribada del clavell al poble es van dedicar a cultivar-lo, ja que eren terres molt propícies perquè els clavells creïessin d'una manera espectacular.

Hi havia una parella al poble que es va dedicar al cultiu de clavells i va tenir molt d'èxit; tenien les millors terres i la millor varietat de clavells. Al cap d'uns anys van tenir una filla, a la qual varen posar el nom d'Espesiosa, ja que era la patrona del poble de Vilassar de Mar. Es passà tota la infantesa envoltada de clavells, per això, sempre porta un cis-tell ple de clavells.

Pepi Valverde
Cap de colla Gegants i Nans

COLLA DE PERCUSSIÓ

Ssstrèpits (SSS) neix el 1995 a Vilassar de Mar com a grup de percussió dins l'AVAL, i el formen persones de totes les edats amb l'únic objectiu de sortir a tocar al carrer. Mica en mica es consolida el grup com a banda de percussió, ràpidament agafa protagonisme en les activitats locals i comença a ampliar el territori pel qual es desplaça.

L'any 1998 neixen els Mansuets de Foc i el Ssstrèpits són els encarregats d'acompanyar-los a les actuacions. Aviat, però, els Mansuets de Foc volen un grup específic que els acompanyi i això desemboca que el grup comenci a compondre Ritmes de Foc, iniciant així l'actual estil musical del conjunt. Aquest fet, combinat amb la joventut dels membres (entre 10 i 25 anys) i la qualitat de les cançons, els permet donar el salt definitiu per tenir presència a tot Catalunya, sorprenent la resta de colles per l'especial relació edat-nivell.

Davant la falta de grallers a la Colla Gegantera de Vilassar de Mar, es proposa d'acompanyar aquesta colla en les trobades que realitza i, finalment, esdevé un èxit tant per als músics com per als

geganter. D'aquesta manera, els Ssstrèpits es convertien en un conjunt polivalent que podia actuar sol o acompanyant gegants i correfocs.

El 2004, els Ssstrèpits participen en el primer concurs de percussió. Conscients que els Ritmes de Foc tenien poques opcions davant els conjunts de batucada, però fidels amb el seu estil, decideixen incorporar coreografies en les seves actuacions. Aquest element els fa destacar per sobre dels altres conjunts, fins al punt de passar a la final en tots els concursos en què ha participat i guanyar la Kabronada Musical l'any 2010.

Per celebrar el seu 15è aniversari decideixen organitzar un concurs propi que, sota el nom d'AS de rePIQUES, té lloc el juliol del 2010.

Ssstrèpits utilitza instruments de la mateixa família des dels seus orígens. Aquests es divideixen únicament en 3 grups o veus diferents, en funció de les seves característiques:

- Bases: Són, com el seu nom indica, la base de les cançons.
- Bombos: S'utilitzen per donar més contundència al conjunt.
- Caixes: Trenquen la monotonia de les peces per mitjà de redobles o contratemps.

Actualment, Ssstrèpits està format per més de cinquanta músics i es desplaça de forma independent com a grup de percussió en celebracions, festes, festivals, concursos o competicions esportives arreu de Catalunya i Espanya. També actua amb freqüència amb els Mansuets de Foc, així com amb la Colla Gegantera de Vilassar de Mar i el grup de grallers Sons.

Durant el període comprès entre abril i novembre, Ssstrèpits actua almenys un cop cada cap de setmana arreu de Catalunya. La resta de l'any es concentra a millorar l'espectacle que ofereix, però sense tancar les portes a possibles sortides.

Uri Soler
Cap de Colla SSSTRÈPITS